

Με ελαφρυντικό την άγνοια

Το βασικό θέμα του βιβλίου της **Véronique Ovaldé** «*Κανένας δεν φοβάται εκείνους που χαμογελούν*» που κυκλοφόρησε πριν λίγο καιρό από τις εκδόσεις GEMA, θα μπορούσε να συνοψιστεί ως, ότι αποτελεί την ιστορία μιας μητέρας που φεύγει από τις ακτές της Μεσογείου για την Αλσατία για να γλιτώσει από μια απειλή. Είναι όμως μόνο αυτό; Μάλλον όχι.

«Αναστενάζει κοιτάζοντας τριγύρω τις καστανιές και τους πυκνούς θάμνους που καίνε, νιώθει τη μυρωδιά από τα ελίχρυσια που θυμίζει κάρυ, πιάνει το μάτι το καμπαναριό της εκκλησίας και τις στέγες του χωριού, από σχιστόλιθο, μετά κοιτά τα πόδια της της απλωμένα στο πέτρινο παγκάκι μπροστά της: κοντά, μωώδη, διάστικτα. Αφήνεται να παρασυρθεί σε μια χαριτωμένη αυταρέσκεια, κουνώντας το κεφάλι καθώς βλέπει ότι γερνά, έκπληκτη καθημερινά από τούτη φθορά, να ακροάζεται την ίδια της την κατάπτωση με ακρίβεια εντομολόγου. Γιατί, στο βάθος, παρά το κροκό δέρμα και την όραση που μειώνεται είναι πάντα το κοριτσάκι με το τσεκούρι».

Η ιστορία ξεκινά in media res, πατώντας πάνω σε μια άγνωστη διαδρομή. Μια νεαρή γυναίκα αποφασίζει ένα πρωί να επιβιβάσει τις κόρες της στο αυτοκίνητο και να ξεκινήσουν ένα ταξίδι προς το Βορρά. Τελικός προορισμός ένα αλσατικό σπίτι στο δάσος του Κάιζερχαϊμ. Από τις πρώτες σελίδες ο αναγνώστης νιώθει αμφιταλαντευόμενος για τη συμπεριφορά αυτή της μητέρας.

Ο αφηγητής έξυπνα επιτείνει αυτή τη δραπέτευση από την απειλή, που έχει κυκλώσει την οικογένεια της ηρωίδας. Ο κίνδυνος αόρατος ή μήπως όχι; Η αλήθεια συνάδει πάντα με το καλό;

Η συμβίωση από τις πρώτες μέρες θα ‘ναι δύσκολη. Η σκοτεινιά και η υγρασία του αλσατικού χωριού θα σκεπάσει βίαιες αντιδράσεις ενώ θα αναδειξει νέα πρόσωπα που θα συμβάλλουν στην απεικόνιση του αφηγηματικού κάδρου. Αξίζει να σημειωθεί πως, με αποδέκτη την πραγματικότητα, η συγγραφέας παρουσιάζει ενίοτε μια αντιρεαλιστική σύνθεση με εντυπωσιακή χρήση ασυνήθιστων σικηρών, όπου ο αναγνώστης υποκλέπτει πληροφορίες μέσω της υποκριτικής δεινότητας των ηρώων στα «παρενθετικά» κυρίως, μέρη.

«...έλεγε, ‘Οι άνθρωποι μπορεί να μας βρίσκουν λίγο παλαβούς. Αλλά, τουλάχιστον, εμείς δεν θα πιαστούμε ποτέ κορόιδο’.

‘Ελεγε, ‘Μην εμπιστεύεσαι κανέναν. Ο πατέρας σου ήταν υπερβολικά καλόπιστος’.

‘Ελεγε, ‘Να προσέχεις την κόρη σου. Είναι ένα θήραμα και υπάρχουν απίστευτα πολλοί θηρευτές’.

Η Véronique Ovaldé στο μυθιστόρημα αυτό εναλλάσσει την ιστορία της μεταξύ του παρόντος και του παρελθόντος φωτίζοντας έτσι συμπεριφορές και παρορμήσεις του σήμερα. Το βάρος του παρελθόντος βαρύνει για πάντα το παρόν και το μέλλον. Η όποια ευτυχία κρύβει πάντα ένα τίμημα.

Ο καυγάς, λοιπόν, ανάμεσα στη μητέρα και την απείθαρχη μεγάλη κόρη της ξεδιπλώνει τη σχέση της Γκλόρια με τη μητέρα της που την εγκατέλειψε στον απαρηγόρητο πατέρα της και την σκληρή γιαγιά της.

Μια βαριά ατμόσφαιρα αναδύεται, η γραφή της συγγραφέα διχάζει, το στυλ της Ovaldé είναι, άλλωστε, αναγνωρίσιμο από τις πρώτες γραμμές και είναι αυτό το απαράμιλλο ύφος της που μας ωθεί να γυρίζουμε τις σελίδες με λαχτάρα. Ο φόβος που νιώθει η Γκλόρια γίνεται αισθητός και στον αναγνώστη. Ένας δικός της φόβος με τελικό αποδέκτη τις κόρες της. Θα χρειαστεί να διατρήσουμε τις 350 σελίδες για να φτάσουμε εν τέλει σε ένα απελευθερωτικό αποτέλεσμα.

Ακροβατώντας πάνω στις χορδές των συναισθημάτων, η Ovaldé με μαεστρία οδηγεί τη δυναμική αυτής της αφήγησης μέσα από κοφτές, λιτές προτάσεις ενώ άλλοτε μέσα από μακροπερίοδο λόγο με ασύνδετα σχήματα ή ακόμη και ολόκληρα κεφάλαια μισής σελίδας ή και λιγότερο, δημιουργεί το ποθούμενο σασπένς ανατέμνοντας τους χώρους της αστυνομικής λογοτεχνίας.

«Με τιμωρούν, γιατί η ισορροπία του Σύμπαντος στηρίζονταν σε αυτή την αρχή, μια κακή πράξη προκαλούσε μια δυσλειτουργία και έπρεπε να αποκατασταθεί η τάξη κι αυτή η ποσοτική θεωρία της καλοσύνης νομιμοποιούνταν πλήρως ξανά όταν κάτι πήγαινε στραβά. Με τιμωρούν...»

Γιλόρια, λοιπόν. Μια ασυνήθιστη ηρωίδα που ακόμη και η επιλογή αυτού του ονόματος δεν μπορεί να είναι αθώα. Άλλωστε σε συνέντευξη της απαντώντας για το πως ξεκινά ένα μυθιστόρημα λέει πως πρώτα έρχονται οι εικόνες και μετά τα ονόματα αυτών που θα ενσαρκώσουν τους ήρωες δημιουργώντας αρχικά το αόρατο περίγραμμά τους. Τυχόν ατυχήματα ή οι περιπλανήσεις τους στο αφήγημα είναι που θα ξεδιπλώσουν το κουβάρι της μυθιστορηματικής τους οντότητας.

Η Véronique Ovaldé αρέσκεται στις κακοποιημένες, θρυμματισμένες από τη ζωή προσωπικότητες που διακατέχονται από συνεχείς απογοητεύσεις. Στο μυθιστόρημα αυτό η κεντρική ηρωίδα, η Γιλόρια διάγει ένα ταξίδι αναζήτησης ενός χαμένου θεού που δεν βρίσκει. Η συγγραφέας εκφράζει ερωτήματα και δυναμικές και δεν διστάζει να παρουσιάσει την άλλη οπτική που δεν συνάδει με το κοινώς αποδεκτό, στοχάζεται και δημοσιοποιεί αυτές τις σκέψεις της, εγείροντας στον αναγνώστη ερωτήματα ή και διαψεύσεις αποδεικνύοντας για άλλη μια φορά πως οι συντριβές της ύπαρξης γεννούν σπουδαία μυθιστορήματα.